

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
ФАКУЛЬТЕТ ЕЛЕКТРОЕНЕРГОТЕХНІКИ ТА АВТОМАТИКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Атестаційної комісії

Факультету електроенерготехніки та автоматики

Декан факультету

електроенерготехніки

та автоматики

Олександр ЯНДУЛЬСЬКИЙ

« 25 »

» 2021 р.

М. П.

ПРОГРАМА

комплексного фахового випробування

для вступу на освітню програму підготовки магістра
«Управління, захист та автоматизація енергосистем»

*за спеціальністю 141 Електроенергетика, електротехніка та
електромеханіка*

Програму рекомендовано:

кафедрою автоматизації енергосистем

Протокол № 8 від « 16 » « лютого » 2021р.

В.о. завідувача

Анатолій МАРЧЕНКО

ВСТУП

Комплексне фахове випробування для вступу на освітню програму підготовки магістра «Управління, захист та автоматизація енергосистем» спеціальності 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка направлене на виявлення знань та навичок із спеціальності для подальшого навчання.

Випробування проходить у вигляді письмової роботи тривалістю 1 година 30 хвилин. Кожен білет містить три теоретичні запитання з основних дисциплін навчального плану спеціальності, що є базовими для освітньої програми підготовки магістра «Управління, захист та автоматизація енергосистем». А саме

- Математичні задачі енергетики,
- Теорія автоматичного керування,
- Релейний захист електричних систем.

Під час написання роботи забороняється користуватися будь-якими допоміжними джерелами інформації. Після написання роботи комісія перевіряє їх та виставляє оцінки у відповідності з критерієм оцінювання.

ОСНОВНИЙ ВКЛАД

I. МАТЕМАТИЧНІ ЗАДАЧІ ЕНЕРГЕТИКИ

РОЗДІЛ 1. Моделювання і аналіз усталених режимів електроенергетичних систем (ЕЕС)

Тема 1.1. Моделювання електроенергетичних систем.

Моделювання ЕЕС. Загальні положення. Поняття моделі. Види моделей. Об'єкт моделювання ЕЕС. Етапи побудови моделей ЕЕС. Структура моделі ЕЕС.

Тема 1.2. Розрахункові схеми електричних мереж.

Основні елементи електричних мереж та схеми їх заміщення. Загальні визначення і припущення. Схеми заміщення ЛЕП, трансформаторів, вузлів генерації і навантаження, комутаційних апаратів.

Визначення параметрів схем заміщення. Схеми заміщення електричної мережі. Розрахункова схема електричної мережі. Параметри режиму при моделюванні елементів електричної мережі.

Тема 1.3. Комп'ютерне моделювання режимів електричної мережі.

Комп'ютерне моделювання режимів електричної мережі. Основні задачі. Вихідні дані та результати обчислень. Аналіз вхідної та вихідної інформації.

Тема 1.4. Рівняння усталеного режиму електричної мережі.

Рівняння усталеного режиму у формі балансу струмів і балансу потужностей. Вихідні положення. Виведення рівнянь усталеного режиму. Варіанти запису рівнянь усталеного режиму. Рівняння усталеного режиму у формі з розділенням комплексів в полярній системі координат. Рівняння усталеного режиму у прямокутній системі координат. Приклади.

Системи рівнянь усталеного режиму. Матрична форма запису системи рівнянь усталеного режиму. Варіанти запису. Матриця провідностей і її властивості. Перетворення системи рівнянь. Приклади.

Тема 1.5. Прямі методи розв'язання систем лінійних рівнянь (СЛР) усталеного режиму.

Методи розв'язання систем лінійних рівнянь усталеного режиму. Розв'язання СЛР методами упорядкованого виключення невідомих (метод Гауса). Приклади розв'язання систем рівнянь.

Розв'язання системи лінійних рівнянь усталеного режиму методом подвійної факторизації. Приклади розв'язання систем рівнянь.

Обернення матриці коефіцієнтів системи рівнянь усталеного режиму. Приклади.

Тема 1.6. Ітераційні методи розв'язання систем нелінійних рівнянь усталеного режиму.

Загальна характеристика ітераційних методів. Збіжність методів. Перетворення вихідної системи рівнянь. Узагальнений алгоритм ітераційних методів.

Методи ітерації. Розв'язання систем нелінійних рівнянь усталеного режиму ітераційним методом Зейделя. Суть методу Зейделя. Алгоритм. Приклади.

Тема 1.7. Розв'язання рівнянь усталеного режиму методом Ньютона - Рафсона.

Методи Ньютона і Ньютона-Рафсона. Загальна постановка задачі. Суть методів. Виведення основних спiввiдношень. Загальний алгоритм методів.

Формування систем рівнянь усталеного режиму для розв'язання методом Ньютона-Рафсона. Рівняння усталеного режиму у формі нев'язок. Структура лiнеаризованих систем рiвнянь. Матриця Якобі i формули для обчислення її елементiв.

Застосування методу Ньютона-Рафсона для розв'язання системи рівнянь усталеного режиму. Загальний алгоритм обчислень. Вхiднi i вихiднi данi. Приклади. Органiзацiя обчислення усталеного режиму електричної мережi методом Ньютона-Рафсона.

Тема 1.8. Обчислення параметрів режиму електричної мережi.

Заключнi обчислення параметрiв режиму електричної мережi. Обчислення струмiв i потокiв потужностей u дiлянках, iн'екцiй струмiв i потужностей u вузлах електричної мережi. Обчислення втрат потужностi. Баланс потужностей.

Лiтература [1], [2], [5].

РОЗДІЛ 2. Оптимiзацiя режимiв електроенергетичних систем.

Тема 2.1. Задачi оптимiзацiї режимiв ЕЕС.

Основнi задачi оптимального управлiння електроенергетичним системами. Основнi визначення. Екстремуми функцiй. Чисельнi методи оптимiзацiї. Градiєнтнi методи оптимiзацiї. Методи покоординатної оптимiзацiї.

Тема 2.2. Математичнi моделi оптимiзацiї режимiв ЕЕС.

Математичнi моделi оптимiзацiї режимiв електроенергетичних систем. Загальнi положення. Постановка задачi оптимiзацiї режиму. Критерiй оптимiзацiї, цiльова функцiя. Залежнi i незалежнi параметри режиму. Управляючi параметри. Приклади.

Тема 2.3. Обмеження при оптимiзацiї усталених режимiв ЕЕС.

Обмеження при оптимiзацiї усталеного режиму. Загальнi положення. Обмеження u виглядi рiвнянь i u виглядi нерiвностей. Приклади.

Урахування обмежень u виглядi рiвнянь. Метод Лагранжа.

Урахування обмежень u виглядi нерiвностей. Метод шрафних функцiй. Шрафнi функцiї. Приклади.

Тема 2.4. Методи оптимiзацiї режимiв енергосистем.

Оптимальний розподiл активних потужностей електростанцiй методом Лагранжа. Постановка задачi. Основнi спiввiдношення. Алгоритм. Приклад розв'язання задачi оптимiзацiї розподiлу активних потужностей методом Лагранжа.

Методи визначення вiдносних приростiв втрат потужностей.

Застосування градiєнтних методiв для оптимiзацiї режимiв енергосистем. Основнi визначення градiєнтних методiв. Загальнi положення. Градiєнтний метод оптимiзацiї режимiв. Загальний алгоритм метода. Графiчна iнтерпретацiя.

Визначення складових вектора-градiента.

Оптимiзацiя розподiлу реактивних потужностей градiєнтним методом.

Урахування обмежень u формi рiвнянь в градiєнтних методах. Метод приведеного градiєнту.

Лiтература [1], [3], [4], [5], [6].

РОЗДІЛ 3. Елементи теорії ймовірностей та математичної статистики в задачах електроенергетики

Тема 3.1. Основні визначення теорії ймовірностей.

Поняття і визначення теорії ймовірностей. Випадкові події, величини, функції. Статистична ймовірність. Властивості ймовірності.

Тема 3.2. Незалежні і залежні випадкові події.

Незалежні випадкові події. Закони визначення ймовірності незалежних випадкових подій. Повна група подій. Приклади.

Залежні випадкові події. Умовна ймовірність. Закони визначення ймовірності залежних випадкових подій. Приклади.

Тема 3.3. Випадкові величини.

Випадкові величини. Види випадкових величин. Числові характеристики дискретних випадкових величин. Математичне очікування і його властивості. Приклади.

Випадкові величини. Дисперсія дискретної випадкової величини та її властивості. Середньоквадратичне відхилення. Момент випадкової величини. Початковий та центральний моменти. Приклади.

Завдання дискретної випадкової величини. Біноміальний розподіл. Розподіл Пуассона.

Тема 3.4. Функція і щільність розподілу ймовірностей.

Функція розподілу ймовірностей випадкової величини. Визначення. Властивості. Графік функції. Приклади. Щільність розподілу ймовірностей випадкової величини. Визначення. Властивості. Приклади. Числові характеристики безперервних випадкових величин.

Тема 3.5. Закони розподілу ймовірностей.

Закон рівномірного розподілу ймовірностей. Визначення. Аналітичне подання. Графік. Властивості. Числові характеристики. Приклади.

Нормальний розподіл ймовірностей. Визначення. Аналітичне подання. Графік. Властивості. Правило "трьох сигм". Приклади. Показовий розподіл ймовірностей. Аналітичне подання. Графік. Числові характеристики. Показовий закон надійності.

Література [1], [7], [8].

II. ТЕОРІЯ АВТОМАТИЧНОГО КЕРУВАННЯ

РОЗДІЛ 1. Лінійні неперервні АСР

Тема 1.1. Загальні відомості про системи управління.

Принципи управління.

Принцип компенсації (принцип управління по збуренню). Принцип розімкненого управління. Принцип зворотного зв'язку (принцип управління по відхиленню). Принцип комбінованого управління. Принцип адаптації.

Класифікація САУ: за принципом дії, за видом вхідного впливу, за математичним описом, за характером передачі сигналів, за реакцією системи на вхідний вплив, за видом заданої енергії.

Тема 1.2. Математичний опис елементів і систем управління.

Лінеаризація диференційних рівнянь. Форми запису лінеаризованих рівнянь.

Тема 1.3. Динамічні ланки та їх характеристики.

Характеристики лінійних ланок. Перехідна функція ланки. Частотні характеристики ланки. Амплітудно-фазова частотна характеристика. Амплітудно-частотна характеристика. Логарифмічні частотні характеристики. Аперіодична (інерційна) ланка першого порядку

Типові динамічні ланки та їх характеристики. Безінерційна (ідеальна підсилювальна) ланка. Аперіодична (інерційна) ланка другого порядку. Коливальна ланка. Консервативна ланка. Інтегруюча ланка. Диференційна ланка.

Тема 1.4. Математичне моделювання автоматичних систем. Перетворення структурних схем об'єктів регулювання.

Тема 1.5. Основні лінійні закони регулювання.

Тема 1.6. Стійкість АСР, Кореневі, алгебраїчні, частотні критерії.

Тема 1.7. Оцінка якості АСР. Основні критерії для статичних та астатичних систем.

Тема 1.8. Аналіз систем у просторі станів. Опис систем у просторі станів
Характеристики систем у просторі станів.

Література [1], [2], [3], [4], [5], [6], [10], [11]..

РОЗДІЛ 2. Нелінійні та дискретні системи з цифровими регуляторами)

Тема 2.1. Нелінійні системи.

Характеристики нелінійних елементів. Аналіз нелінійних систем методом гармонічного балансу. Аналіз нелінійних систем за фазовими траєкторіями.

Тема 2.2. Математичні основи теорії дискретних АСР.

Імпульсний елемент. Дискретні сигнали. Решітчаста функція.

Тема 2.3. Цифрові регулятори.

Канал дискретного перетворення сигналу. Аналого-цифровий перетворювач. Дельта-імпульсний модулятор. Цифро-аналоговий перетворювач. Демодулятор.

Тема 2.4. Структурна схема дискретної АСР з цифровим регулятором.

Тема 2.5. Передатні функції дискретної АСР з цифровим регулятором.

Тема 2.6. Критерії якості дискретних АСР з цифровими регуляторами.

Тема 2.7. Стійкість імпульсних систем. Критерії оцінки. Умови використання критеріїв Гурвіца та Михайлова для оцінки стійкості.

Тема 2.8. Перехідні процеси у дискретних АСР з цифровими регуляторами. Вплив періоду квантування.

Література [7], [8], [9], [10], [11].

III. РЕЛЕЙНИЙ ЗАХИСТ ЕЛЕКТРИЧНИХ СИСТЕМ

Тема 1. Призначення релейного захисту. Основні вимоги до системи релейного захисту. Етапи розвитку.

Література [1], [2], [5].

Тема 2. Пошкодження і ненормальні режими в електричній частині енергосистеми. Векторні діаграми коротких замикань.

Література [1], [2], [5].

Тема 3. Інформація, що використовується в процесі функціонування систем релейного захисту, її особливості, характер змін.

Література [2], [5].

Тема 4. Загальна структура систем релейного захисту. Джерела оперативного струму. Елементна база пристріїв релейного захисту.

Література [2], [5].

Тема 5. Вимірювальні трансформатори струму, принципи дії, основні параметри. Схеми з'єднання трансформаторів струму в трифазних системах змінного струму, особливості їх роботи при різних видах КЗ.

Література [1], [4], [5].

Тема 6. Фільтри симетричних складових струму. Робота трансформаторів струму в переходінх режимах. Похиби, схема заміщення, характеристика намагнічування трансформаторів струму.

Література [1], [4], [5].

Тема 7. Вимірювальні трансформатори напруги, принцип дії, основні параметри. Схеми з'єднання. Ємнісні дільники напруги. Фільтри симетричних складових напруги. Похиби, схема заміщення трансформаторів напруги. Пошкодження у вторинних колах вимірювальних трансформаторів напруги і контроль їх працездатності.

Література [1], [4], [5].

Тема 8. Максимальний захист за струмом (МЗС). Принцип дії, розрахунок параметрів спрацювання, побудова карти селективності. Схеми реалізації, переваги та недоліки, область використання. Максимальний захист за струмом з блокуванням мінімальної напруги.

Література [1], [4], [5].

Тема 9. Максимальний захист за струмом оберненої послідовності (МЗСІ2). Принцип дії, розрахунок параметрів спрацювання, визначення чутливості. Схеми реалізації, переваги та недоліки, область використання.

Література [1], [4], [5].

Тема 10. Відсічка за струмом, принцип дії, відмінності від МЗС, призначення. Розрахунок параметрів спрацювання. Схеми реалізації, переваги та недоліки, область використання. Сумісне використання відсічки за струмом і МЗС. Відсічка за струмом на лініях з двостороннім живленням.

Література [1], [4], [5].

Тема 11. Направлені максимальні захисти за струмом (МНЗС). Принципи дії, забезпечення селективності. Реле направлення потужності (KW). Схеми включення реле направлення потужності. Поведінка реле направлення потужності в непошкоджених фазах. Характеристики реле направлення потужності. Схеми реалізації МНЗС, переваги та недоліки, область використання.

Література [1], [4], [5].

Тема 12. Поведінка реле направлення потужності в непошкоджених фазах. Характеристики реле направлення потужності. Схеми реалізації МНЗС, переваги та недоліки, область використання.

Література [1], [4], [5].

Тема 13. Захисти за струмом мереж (ліній) від замикання на землю в мережах з заземленою нейтраллю. Максимальний захист за струмом нульової послідовності. Схеми реалізації, переваги та недоліки, область використання. Максимальний направлений захист за струмом нульової послідовності (МНЗСНП). Схеми реалізації, переваги та недоліки, область використання.

Література [1], [4], [5].

Тема 14. Захисти за струмом мереж (ліній) від замикання на землю в мережах з ізольованою та компенсованою нейтралями. Основні вимоги до захисту. Принципи виконання захистів від замикання на землю в мережах з малими струмами замикання на землю. Трансформатор струму нульової послідовності.

Література [1], [4], [5].

Тема 15. Дистанційні захисти. Призначення і принцип дії. Характеристики витримок часу дистанційних захистів. Елементи дистанційних захистів і їх взаємодія. Характеристика спрацювання реле опору (KZ) в комплексній площині. Блокування дистанційних захистів при коливаннях в електричній системі. Блокування дистанційних захистів при пошкодженні в колах напруги. Розрахунок параметрів спрацювання, побудова карти селективності дистанційного захисту. Схеми реалізації, переваги та недоліки, область використання.

Література [1], [2], [4], [5].

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Під час випробування студенти виконують письмову роботу. Кожне завдання містить три теоретичні запитання. Перше запитання оцінюється у 34 бали, друге та третє – у 33 бали.

Система оцінювання першого теоретичного питання:

- «відмінно», повна відповідь (не менше 95% потрібної інформації) – 32-34 бали;
- «дуже добре», достатньо повна відповідь (не менше 85% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 29-31 бал;
- «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) з наявними неточностями – 26-28 бал;
- «задовільно», неповна відповідь (не менше 65% потрібної інформації), або незначні помилки – 22-25 бали;
- «достатньо», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 20-21 бали;
- «нездовільно», нездовільна відповідь (менше 60% потрібної інформації), або містить значні помилки – 0 балів.

Система оцінювання другого та третього теоретичного питання:

- «відмінно», повна відповідь (не менше 95% потрібної інформації) – 32-33 бали;
- «дуже добре», достатньо повна відповідь (не менше 85% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 29-31 бал;
- «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) з наявними неточностями – 25-28 бал;
- «задовільно», неповна відповідь (не менше 65% потрібної інформації), або незначні помилки – 22-24 бали;
- «достатньо», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 20-21 бали;
- «нездовільно», нездовільна відповідь (менше 60% потрібної інформації), або містить значні помилки – 0 балів.

Сума балів за три запитання переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:

Бали	Оцінка
95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
Менше 60	Нездовільно

При обчисленні конкурсного бала застосується шкала оцінювання ЕВІ (від 100 балів до 200 балів). Перерахунок проводиться згідно наступної таблиці:

Таблиця відповідності оцінок рейтингової системи оцінювання (РСО, 60...100) балам 200-бальної шкали (100...200)

Оцінка РСО	Бали 100...200						
60	100,0	70	125,0	80	150,0	90	175,0
61	102,5	71	127,5	81	152,5	91	177,5
62	105,0	72	130,0	82	155,0	92	180,0
63	107,5	73	132,5	83	157,5	93	182,5
64	110,0	74	135,0	84	160,0	94	185,0
65	112,5	75	137,5	85	162,5	95	187,5
66	115,0	76	140,0	86	165,0	96	190,0
67	117,5	77	142,5	87	167,5	97	192,5
68	120,0	78	145,0	88	170,0	98	195,0
69	122,5	79	147,5	89	172,5	99	197,5
					100		200,0

ПРИКЛАД ТИПОВОГО ЗАВДАННЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Випадкові величини. Види випадкових величин. Числові характеристики дискретних випадкових величин. Математичне очікування і його властивості. Приклади.
2. Розрахунок відлагоджень лінійних неперервних одноконтурних АСР
3. Захисти за струмом мереж (ліній) від замикання на землю в мережах з заземленою нейтраллю. Максимальний захист за струмом нульової послідовності. Схеми реалізації, переваги та недоліки, область використання. Максимальний направлений захист за струмом нульової послідовності (МНЗСНП). Схеми реалізації, переваги та недоліки, область використання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Список літератури до дисципліни «Математичні задачі енергетики»

1. Электрические системы. Математические задачи з электроэнергетики. Учебник для студентов вузов / Под ред. В.А.Веникова – М.: Высшая школа, 1981 – 288 с.
2. Идельчик В.И. Расчеты и оптимизация режимов электрических сетей и систем. – М.: Энергоатомиздат, 1988.
3. Перхач В.С. Математичні задачі електроенергетики – Львів: Видавництво при Львівському університеті, 1982 – 380 с.
4. Математичні моделі електроенергетичних систем: Навчальний посібник / В.П.Мельник – К.: ІСДО, 1993 – 336с.
5. Методы оптимизации режимов энергосистем / В.М.Горнштейн, Б.П.Мирошниченко, А.В.Пономарев й др., под ред. В.М.Горнштейна – М.: Энергия, 1981 – 336 с.
6. Арзамасцев Д.А. и др. АСУ и оптимизация режимов энергосистем. Учебное пособие для студентов ВУЗов – М.: «Высшая школа», 1983 – 208 с.
7. Глурман В.Е. Теория вероятностей и математическая статистика. Учебное пособие для ВУЗов – М.: «Высшая школа», 1972.
8. Электрические системы. Электрические расчеты, программирование й оптимизация режимов / Под ред. В.А.Веникова. Учебное пособие для электроэнергетических ВУЗов – М.: «Высшая школа», 1973.

Список літератури до дисципліни «Теорія засобів керування»

1. Ципкин Я.З. Основы теории автоматических систем. – М.: Наука, 1977 – 560с.
2. Иващенко Н.Н. Автоматическое регулирование: Учебник – М.: Машиностроение, 1978 – 736 с.
3. Воронов А.А. Основы теории автоматического регулирования непрерывных систем – М.:

- Энергоиздат, 1980.
4. Воронов А.А. Основы теории автоматического управления: Особые линейные и нелинейные системы – М.: Энергоиздат, 1981 – 304 с.
  5. Теория автоматического управления: Учебник для вузов по специальности «Автоматика и телемеханика» в 2-х частях, 1. Теория линейных систем автоматического управления / Н.А. Бабаков, А.А. Воронова и др., под ред. А.А. Воронова – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Высшая школа, 1986 – 367 с.
  6. Первозванный А.А. Курс теории автоматического управления: Учебное пособие – М.: Наука. Гл. ред. физ.-мат. лит. 1986 – 616 с.
  7. Х.Гурецкий Анализ и синтез систем управления с запаздыванием: Перевод с польского к.т.н. доц. Дмитриева – М.: Машиностроение, 1974 – 328 с.
  8. Бойко Н.П., Стеклов В.К. Система автоматического управления на базе микро-ЭВМ – К.: Техника, 1989 – 182 с.
  9. Расчет непрерывно-дискретных систем частотным методом / А.Ш. Бахшашев, Г.Н. Черкашин, Н.А. Рюмин – К.: Техника, 1992 – 275 с.
  10. Сборник задач по теории автоматического регулирования и управления: Учебное пособие для студентов вузов. / Под ред. В.А. Бесекерского, 5-е изд., перераб. – М.: Наука, 1978 – 512 с.
  11. Кулаков Г.Г. Инженерные экспресс-методы расчета промышленных систем регулирования: Справочное пособие – Минск: Высшая школа, 1989 – 192 с.

Список літератури до дисципліни «Релейний захист електричних систем»

1. Федосеев А.М., Федосеев М.А. Релейная защита электроэнергетических систем – М.: Знераоатомиздат, 1992.
2. Гельфанд Я.С. Релейная защита распределительных сетей – М.: Энергоатомиздат, 1987.
3. Гаєвенко Ю.О. та інш. Пристрой релейного захисту на напівпровідниках – К.: Техніка, 1969.
4. Беркович М.М. и др. Основы техники релейной защиты – М.: Энергоатомиздат, 1984.
5. Чернобровов Н.В., Семенов В.А. Релейная защита – М.: Энергоатомиздат, 1998 – 800 с.
6. Морозкин В.П. Микропроцессорные гибкие системы релейной защиты – М.: Энергоатомиздат, 1988.
7. Автоматика электрорегенеративных систем / Под редакцией В.Л. Козиса и Н.И. Овчаренко – М.: Энергоиздат, 1981.
8. Руководящие указания по релейной защите (Вып. 1-к) – М.: Энергия, 1961-1998.
9. Беркович М.А., Семенов В.А. Основи автоматики енергосистем – М.: Энергия, 1984.
10. Дроздов А.Д. и др. Автоматизация энергетических систем – М.: Энергия, 1977.
11. Э.М. Шнеерсон. Дистанционные защиты – М.: Энергоатомиздат, 1986. – 448 с.

ПЕРЕЛІК РОЗРОБНИКІВ ТА УКЛАДАЧІВ

Розробники:

доц. к.т.н.

Анатолій МАРЧЕНКО

доц. к.т.н.

Олександр ДМИТРЕНКО

доц. к.т.н.

Олег ХОМЕНКО

Укладач:

ст. викл. к.т.н.

Дарина ЛАВРЕНОВА